

Undervisning i bøn?

Kan man undervise i bøn?

Svaret er enkelt. Ifølge Lukas-evangeliet bad disciple-ne Jesus: Herre, lær os at bede! Som svar på deres bøn overgav Jesus dem Fadervor, dvs en bøn, de kunne bede (Luk. 11,1-4). Ifølge Mattæus-evangeliet gav Jesus i forbindelse med overleveringen af Fadervor sine disciple en vejledning i at bede (Matt. 6,5-15). I en kristen sammenhæng er bøn med andre ord noget, man må lære.

Man lærer at bede ved at gøre det. Derfor er den vigtigste bønneskole den kristne gudstjeneste, hvor bønnerne spiller en afgørende rolle. Læsninger fra Bibelen, prædiken, dåb og nadver bindes sammen til en helhed af bøn. Mange af vore salmer har bønnens form.

Der kan dog ligge et problem i, at bønnerne bliver knyttet udelukkende til de gudstjenestelige handlinger. Det

Man lærer at bede ved at gøre det sammen med nogen, som har prøvet det før

faktum, at bønnerne er forsvundet fra mange menneskers dagligdag, har betydet, at de nu oplever bøn som noget, en præst eller kordegn gør ved gudstjenesten og ikke som noget, der har med det daglige liv at gøre.

Hvordan undervise i bøn?

Man lærer at bede ved at gøre det sammen med nogen, som har prøvet det før. I virkeligheden er det lige så vanskeligt at undervise i bøn uden at synges, som det ville være at undervise i sang uden at synge. Det er baggrunden for, at undervisningen i konfirmandstuen helt naturligt hver morgen begynder med en kort andagt, hvori bøn indgår som et integreret led. Men kan man

begynde en time i religion/kristendom i skolen med bøn? Det kan man i privatskolen og efterskolen, men ikke uden videre i enhver folkeskoleklasse. Men da bøn er en central foreteelse i Bibelen og i et kristent menneskes liv, må bøn under alle omstændigheder tages op i undervisningen. Det kan så føre til, at eleverne ønsker at opleve bøn i praksis, og så må man henvise dem til de sammenhænge, hvor bønnerne lever.

En introduktion til emnet bøn i samtalen form kunne tage sit udgangspunkt i den korte introduktion til Salmebogens bønnebog, som hedder BØN (Den danske Salmebog 2003, s. 881). Her beskrives det, hvad bøn er, og man får et indtryk af bønnens forskellige udtryksformer.

Bønnens praksis

For at komme nærmere bønnens praksis kunne man dernæst gå videre og gøre samtalen mere konkret ved at gennemgå nogle bønstekster. I Salmebogens bønnebog findes 114 bønner fra vidt forskellige tider og til vidt forskellige situationer. De kunne danne baggrund for en samtale om bønnens sprog i forskellige situationer. Der findes også andre bønnebøger, som man kunne tage udgangspunkt i. Vil man tale om daglig bønsspraksis i den kristnes liv, kunne man tage udgangspunkt i Martin Luthers Morgen- og aftenbøn, som findes i Salmebogens bønnebog nr. 1 og 2.

Erfaringen fra arbejdet med konfirmander og mini-konfirmander viser, at det er en god ide at få børn og unge til at skrive bønner. Sådanne bønner kan forløse tanker og følelser hos de unge. Det at skrive en bøn siger meget om, hvad bøn er. For mange mennesker i dag er en religiøs praksis som bøn forbundet med nyreligiøs eller islamisk bønsspraksis. Men i det øjeblik de får lejlighed til at skrive en bøn, viser det sig, at også moderne folkekirkemedlemmer har behov for at udtrykke sig i bønnens sprog.

Hvem kan undervise i bøn?

Det kan enhver kristen, som selv kender til at bede. Forudsætningen er, at underviseren er villig til at tænke over, hvad det er man gør, når man beder. Men i virkeligheden er det en dybt personlig sag at skulle påtage sig en sådan undervisning, fordi bønner er udtryk for et menneskes helt personlige forhold til Gud. Et menne-

I virkeligheden er det lige så vanskeligt at undervise i bøn uden at bede, som det ville være at undervise i sang uden at synge

skes blufærdighed ved at tale om dybt personlige ting kan blokere for undervisningen. Ganske vist har nogle af os let – måske alt for let – ved at tale om bøn, ligesom nogle af os altid uden tøven kan formulere en bøn. Vi

er ikke uden videre de bedste til at undervise andre. Det kunne være, vi først har brug for at overveje, om vi måske har glemt, hvem den Gud er, vi henvender os til i vores let formulerede bønner. Men der er også dem, der finder det for svært at undervise i bøn, fordi de ikke føler, at de er kommet langt nok på bønnens vej.

At gøre forsøget

Til sådanne mennesker vil jeg sige, at den bedste måde at lære på er at undervise. Man kan så eventuelt forberede sig til undervisningen ved selv at begynde at skrive bønner. Bøn opstår ofte i livets grænsesituationer. Når vi er i nød, kalder vi på Guds hjælp. Når vi oplever livets lykkelige stjernestunder, føler vi trang til at rette vores taknemmelighed imod én, som er større end vi selv. Eller der er situationer, som vi bedst kan bearbejde ved at prøve at give dem udtryk i bønnens sprog. Med sådanne bønner i bagagen kan vi gå til undervisningen. Og så har mange af os oplevet, at det, eleverne kan give os, ofte er overraskende meget mere, end vi kan give dem.

Morgen- og aftenbøn i Luthers Lille Katekismus

Om morgenen, når du står op, skal du gøre det hellige korsets tegn for dig og sige:

I Faderens og Sønnens og Helligåndens navn.
Amen.

Derefter kan du knælende eller stående bekende troen og bede **Fadervor**; hvis du vil, kan du også bede denne bøn:

Jeg takker dig, min himmelske Fader, ved Jesus Kristus, din elskede Søn, fordi du denne nat har bevaret mig fra al skade og fare. **Jeg beder dig**, at du også denne dag vil bevare mig fra synd og alt ondt, så min gerning og mit liv må behage dig; for **jeg betror mig** med legeme og sjæl og alt i dine hænder. Lad din hellige engel være med mig, så den onde fjende ikke skal få magt over mig. Amen.

Gå derpå glad til din gerning.

Om aftenen, før du går i seng, skal du gøre det hellige korsets tegn for dig og sige:

I Faderens og Sønnens og Helligåndens navn.
Amen.

Derefter kan du knælende eller stående bekende troen og bede **Fadervor**; hvis du vil, kan du også bede denne bøn:

Jeg takker dig, min himmelske Fader, ved Jesus Kristus, din elskede Søn, fordi du i dag nådigt har bevaret mig. **Jeg beder dig**, at du vil tilgive mig alle mine synder, hvorved jeg har gjort uret, og at du i nat nådig vil bevare mig; for **jeg betror mig** med legeme og sjæl og alt i dine hænder. Lad din hellige engel være med mig, så den onde fjende ikke skal få magt over mig. Amen.

Læg dig derpå stille og roligt til at sove